

Sąd Okręgowy w Białymstoku
I Wydział Cywilny
ul. M. Skłodowskiej-Curie 1
15-950 Białystok
tel. (085) 7459360

otrzymano 10.01.2013

Białystok, dnia 8 stycznia 2013 r.

Sygn. akt I C 1747/11

(w odpowiedzi należy zawsze podawać sygn. akt)

Pan
Stanisław Bartnik

ul. Upalna 1a lok 84
15-668 Białystok

DOREČZENIE

Sąd Okręgowy doręcza Panu
odpis wyroku z uzasadnieniem wydanego w dniu 27.12.2012 r.
w sprawie z wniosku Stanisława Bartnika z udziałem Spółdzielni Mieszkaniowej
Słoneczny Stok w Białymstoku o uchylenie uchwały
zał. 1 odpis

Sekretarz Sądowy

STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY

Anna Borowska

POUCZENIE

Na doręczone orzeczenie przysługuje apelacja.
Apelację wnosi się do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Sądu Okręgowego w Białymstoku, w nieprzekraczalnym terminie dwutygodniowym licząc od daty doręczenia odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem. Nadanie apelacji w urzędzie pocztowym jest równoznaczne z wniesieniem jej do Sądu.

Sygn. akt: I C 1747/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 27 grudnia 2012 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dziemianowicz

Protokolant: Justyna Guziejko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 grudnia 2012 roku

sprawy z powództwa Stanisława Bartnik

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „Słoneczny Stok” w Białymstoku

o stwierdzenie nieważności uchwały organów spółdzielni

I. Oddala powództwo.

II. Zasądza od powoda Stanisława Bartnik na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej „Słoneczny Stok” w Białymstoku 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powód Stanisław Bartnik jako członek Spółdzielni Mieszkaniowej Słoneczny Stok w Białymstoku wniósł o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały Nr 19/2011 z dnia 21 września 2011 roku Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej Słoneczny Stok w Białymstoku w sprawie zatwierdzenia planu gospodarczo – finansowego spółdzielni na 2012 rok i wynikających z niego stawek opłat za lokale mieszkalne, użytkowe, garaże oraz świadczenia.

W uzasadnieniu żądania przede wszystkim wskazał, że uchwała została podjęta z naruszeniem art. 4 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych ze względu na to, że różnicuje stawki opłaty eksploatacyjnej dla lokali mieszkalnych i użytkowych i w ten sposób opłata za lokal użytkowy położony przy ul. Upalnej 1 A jest zawyżona i

uoznaniowa . Zakwestionował jednolitą wysokość ryczałtu za ogrzewanie lokali mieszkalnych , a w jego ocenie stawka ryczałtu winna być ustalona odrębnie dla każdej z nieruchomości na podstawie faktycznego zużycia energii cieplnej w obrębie rozliczanej nieruchomości. Zdaniem powoda zawyżono stawkę za eksploatację wind, niezasadnie zróżnicowano stawkę opłaty za odbiór odpadów pomiędzy lokalami użytkowymi a mieszkalnymi, co było działaniami na szkodę członków spółdzielni. Powód wywodził także naruszenie art. 1 ust. 1 i 1¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych , jak i art. 45 a Prawa energetycznego.

W trakcie procesu powód wystąpił z powództwem o ustalenie nieistnienia uchwały.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa Słoneczny Stok w Białymstoku wniosła o odrzucenie pozwu, a w przypadku nie uwzględnienia wniosku o jego odrzucenie, wносиła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Zdaniem pozwanej powód nie może żądać skutecznie uchylenia uchwały rady nadzorczej pozwanej spółdzielni, bowiem członek spółdzielni może zadać uchylenia przez Sąd jedynie uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni . Nadto podniesione przez powoda zarzuty są bezzasadne. Wskazywał także na brak interesu prawnego po stronie powoda w przypadku wystąpienia z powództwem o ustalenie nieistnienia uchwały.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Bezspornym było, iż w dniu 21.09.2011 roku Rady Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej Słoneczny Stok w Białymstoku podjęła uchwałę Nr 19/2011 w sprawie zatwierdzenia planu gospodarczo – finansowego spółdzielni na 2012 rok i wynikających z niego stawek opłat za lokale mieszkalne, użytkowe, garaże oraz świadczenia.

Trafnym okazała się obrona pozwanej i podnoszony przez nią zarzut braku po stronie powoda legitymacji procesowej czynnej do wytoczenia niniejszego powództwa w trybie ustawy prawo spółdzielcze i tym samym kwestionowania

uchwały rady nadzorczej. Możliwość kwestionowania uchwał zasadniczo wynika przede wszystkim z przepisów w/w ustawy z dnia 16 września 1982 r (Dz. U. 2003 poz. 188 Nr 1848). W przepisach jej ustawodawca przewidział możliwość zaskarżania uchwał walnego zgromadzenia. Z art. 42 § 3 w/w aktu uchwały sprzeczne z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzące w interesy spółdzielni albo mające na celu pokrzywdzenie jej członka, mogą być zaskarżane do sądu. Tym samym przewidziano powództwo o uchylenie czyli ustanowiono sankcję wzruszalności (unieważnialności), ale co do zasady w stosunku do uchwał walnego zgromadzenia. Znaczenie uchwał organu jakim jest rada nadzorcza stanowi punkt wyjścia do podejmowania ich przez walne zgromadzenia i te właśnie podlegają zaskarżeniu.

Nie ma więc wątpliwości, iż przepisy ustawy prawa spółdzielczego nie dopuszczają możliwości wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały rady nadzorczej, poza wypadkami przewidzianymi w art. 24 § 6 i art. 198 § 2 w sytuacji wykluczenia lub wykreślenia członka ze spółdzielni na mocy tej uchwały, a z powyższym nie mamy do czynienia w sprawie. Takie stanowisko wynika wprost z w/w przepisów i znajduje potwierdzenie w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego. Chociażby warto tu wskazać na wyrok z dnia 8.04.1997 r. (I CKN 33/97), w którym stwierdzono że nie jest dopuszczalne wytoczenie powództwa o uchylenie uchwały rady nadzorczej, gdyż przepisy prawa spółdzielczego taką drogę przewidują jedynie dla uchwał walnego zgromadzenia. W uzasadnieniu tego orzeczenia przywołano wyrok Sądu Najwyższego z 27.8.1985 roku, w którym podobnie wyjaśniono, że ustawa nie reguluje dopuszczalności zaskarżenia do sądu uchwał innych organów spółdzielni niż walne zgromadzenie. W innym wyroku z dnia 19.3.2002 roku SN potwierdził, iż powództwo o uchylenie uchwały rady nadzorczej przysługuje w przypadku wykreślenia lub wykluczenia członka ze spółdzielni oraz w przypadku określonym w art. 198 § 2 prawa spółdzielczego. W uzasadnieniu tego orzeczenia, podobnie jak w poprzedniej sprawie Sąd Najwyższy podkreślił, iż z przepisów prawa spółdzielczego wprost wynika jedynie powództwo o uchylenie uchwał walnego zgromadzenia oraz w przypadku spółdzielni pracy wyjątek w postaci art. 198 § 2 prawa spółdzielczego.

Na marginesie niejako Sąd wskazuje, że uchwała rady nadzorczej mogą być natomiast zaskarżone w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym bez ograniczeń przewidzianych w powołanych przepisach, ale jedynie w wypadku, gdy statut przewiduje taką możliwość, co wynika z art. 32 § 1 prawa spółdzielczego. Postępowanie wewnątrzspółdzielcze jest jednak w odróżnieniu od postępowania sądowego, zupełnie odrębnym trybem, inną drogą realizacji prawa do zaskarżenia uchwały.

W tym miejscu Sąd również odsyła do argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku zapadłego w sprawie I ACa 701/11, w której to problem zaskarzania uchwał rady nadzorczej również szeroko rozważono, a przytoczone tam motywy zachowują aktualność w realiach także niniejszej sprawy.

Niezależnie od powyższego, niedopuszczalność uchylenia uchwały rady nadzorczej na gruncie prawa spółdzielczego, nie pozbawiała jednak możliwości oceny powództwa pod kątem nieważności na gruncie kodeksu cywilnego. W przypadku wydania przez radę nadzorczą uchwały w sprawie innej niż określona w art. 24 § 6 i art. 198 § 2 Prawa spółdzielczego, członek spółdzielni może bowiem żądać ustalenia jej nieważności na podstawie art. 58 kc i na podstawie art. 189 kpc jej nieistnienia. Dopuszczalność zaskarżenia uchwał opiera się tu na założeniu, że uchwały są rodzajem czynności prawnych, a zatem mogą być dotknięte bezwzględną nieważnością. Sąd Najwyższy powyższy pogląd potwierdził w wyroku z dnia 2 sierpnia 2007 roku w sprawie o sygn. akt V CSK 163/2007, w którym stwierdzono, że w odniesieniu do uchwał innych organów spółdzielni, niż walne zgromadzenie, których zaskarżenia w drodze odrębnego powództwa o ich uchylenie przepisy prawa spółdzielczego nie przewidują (poza wyjątkami wymienionymi w art. 198 § 2 i art. 32 § 1a Prawa spółdzielczego), nie można mówić o względnej nieważności wadliwie dokonywanych czynności uchwałodawczych. Uchwały te można oceniać jedynie pod kątem ich istnienia oraz ważności bądź nieważności. Pogląd ten w ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę należało podzielić.

Powód powoływał się na nieważność uchwały w oparciu o art. 58 kc § 1 i 2 kc . Przyczyną nieważności czynności prawnej, wskazaną w art. 58 § 1 k.c., jest sprzeczność z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa, zarówno kodeksu cywilnego, jak i ustaw szczególnych, co zasadniczo polega na tym, że indywidualne i konkretne postępowanie, wynikające z czynności prawnej, koliduje z generalną i abstrakcyjną normą, wynikającą z ustawy, przez to że nie respektuje zakazu ustawowego, nie zawiera treści lub innych warunków objętych nakazem normy prawnej (wyr. SN z dnia 3 lutego 2011 r., I CSK 261/10, Lex nr 784986). Powód wywodził nieważność ze sprzeczności zaskarżonej uchwały z art. 4 ustawy o Spółdzielniach mieszkaniowych, art. 1 ust. 1 i 1¹ w/w ustawy, art. 45 a Prawa energetycznego, jak i wreszcie z zasadami współżycia społecznego. Jednakże powyższego w żaden sposób nie wykazał, poprzestając na subiektywnych twierdzeniach, nie popartych jakimikolwiek dowodami. Tymczasem zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu wywodzi skutki prawne. W ocenie Sądu więc nie doszło do naruszenia przepisów prawa przy ustalaniu wysokości stawek eksploatacyjnych dla lokali użytkowych, w tym lokalu powoda . Art. 4 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 roku (Dz. U. 2003, Nr 119 poz. 1116) formułuje ogólne obowiązki członków oraz osób nie będących członkami w zakresie ponoszenia kosztów dotyczących posiadanych lokali w zasobie zarządzanym przez spółdzielnię mieszkaniową. W przedmiocie zasad ustalania tych opłat odsyła jednak do postanowień statutu spółdzielni. Zgodnie z art. 50 ust. 2 statutu zasady rozliczania kosztów gospodarki zasobami mieszkaniowymi oraz ustalania opłat za użytkowanie lokali mieszkalnych i użytkowych określa uchwała rady nadzorczej. Tymczasem w realiach niniejszej sprawy stawka przyjęta dla lokali użytkowych odzwierciedla jedynie i wyłącznie wyższe koszty związane z ich eksploatacją. Nadto stawka, którą powód płaci , skalkulowana jest według zasad regulaminu, które nie są dowolne, czy uznaniowe. Samo zróżnicowanie stawek, wbrew jego twierdzeniom, nie uzasadnia jeszcze zarzutu o sprzeczności uchwały z prawem. Nie jest ono zakazane przez żaden z wskazanych przez powoda przepisów. Wręcz przeciwnie – jest dozwolone. Powód nie udowodnił też, że mieszany system rozliczeń jest dla niego niekorzystnym, a

powodem zróżnicowania stawki za wywóz śmieci przez lokale użytkowe jest większa ilość generowanych przez nie śmieci. Także zauważyć należy, iż powód żąda stwierdzenia nieważności części planu finansowego spółdzielni, zarzucając mu dowolność przy jego ustalaniu, a o uznaniowości świadczy niewłaściwe zróżnicowanie stawek albo to, że są jednakowe. Tymczasem plan finansowy to wyłącznie stawki opłat. Zaskarżona uchwała nie zawiera zasad ich ustalania, które faktycznie znajdują się w regulaminie rady nadzorczej. Plan jest jedynie odzwierciedleniem zasad tam przyjętych, a powód nie wykazał, żeby były one niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Nie udowodnił także, iż pozwana spółdzielnia odnosi korzyści majątkowe kosztem swoich członków, co byłoby sprzeczne z art. 1 ust. 1¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Odnosząc się do podnoszonej sprzeczności zaskarżonej uchwały z zasadami współżycia społecznego, Sąd zauważa, że przepis art. 58 § 2 k.c. przewiduje nieważność czynności prawnej w razie jej sprzeczności z konkretnymi zasadami współżycia społecznego, których powód w ogóle nie wskazał. Ogólnie twierdził, iż doszło do naruszenia bliżej nie sprecyzowanych zasad współżycia społecznego. W tym stanie rzeczy uniemożliwił Sądowi dokonanie pod tym kątem oceny czynności prawnej i tym samym dokonanie wartościowania zachowania pozwanej z konkretnymi zasadami współżycia społecznego. Tymczasem w judykaturze utrwalony jest już pogląd, że zarzut nieważności czynności prawnej z powodu sprzeczności jej z zasadami współżycia społecznego nie może polegać na powołaniu się ogólnie na bliżej nieokreślone zasady współżycia społecznego, lecz wymaga wskazania, jaka konkretna zasada współżycia społecznego została naruszona (por. wyr. SN z dnia 27 kwietnia 2001 r., V CKN 1335/00, Lex nr 52392; wyr. SN z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 1095/00, Lex nr 57209; wyr. SN z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 120/01, Lex nr 141394; wyr. SN z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 263/06, Mon. Praw. 2007, nr 2, s. 60). Z powyższych powodów Sąd nie dopatrył się nieważności uchwały.

Powód wreszcie wywodził, iż ma interes prawny w ustaleniu nieistnienia uchwały. Powołując się na powyższe przywołał art. 189 kpc, co Sąd potraktował za wystąpienie z roszczeniem o ustalenie nieistnienia uchwały. Jednakże i w tym zakresie

roszczenie okazało się niezasadne. Przepis określa materialnoprawne przesłanki jego zasadności. I tak powództwo będzie oddalone przede wszystkim, jeżeli powód nie ma interesu prawnego do jego wytoczenia, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Przesłanką ustawową powództwa zgłoszonego w oparciu o w/w przepis jest wykazanie przez powoda interesu prawnego w dochodzeniu ustalenia istnienia stosunku prawnego lub prawa.

Interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Powyższe określenie interesu prawnego *in extenso*, znalazło aprobatę w wyroku SA w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007 r., III AUa 1518/05, LEX nr 257445.

W niniejszej sprawie powód nie wykazał, iż ma interes prawny skierowania powództwa przeciwko konkretnemu pozwanemu, że stwarza przynajmniej potencjalne zagrożenie prawnie chronionym interesom powoda. Mając na uwadze wyżej wskazaną definicję interesu prawnego, zauważyć należy, iż powód zasadniczo wskazywał na swój własny interes finansowy, ekonomiczny, który nie jest pojęciem tożsamym z interesem prawnym. Co więcej, w doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie przyjęte jest stanowisko, zgodnie z którym interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. nie istnieje, gdy możliwe jest dochodzenie realizacji roszczenia na innej drodze, w tym wytoczenie powództwa o świadczenie (por. uzasadnienie orzeczeń Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1965 r. - OSPiKA 1966/7-8/166, z dnia 14 lipca 1972 r. - III CRN 607/71 - OSNCP 1973/4/64, z dnia 8 lutego 1973 roku - III CZP 12/72 - OSNCP 1974/4/60, z dnia 30 grudnia 1968 roku - III CZP 103/86 - OSN 1969/7/85 i z dnia 19 stycznia 1963 roku I CR 2/93, nie publikowane). Sam bowiem powód zauważył, że pozwana przez pobieranie zawyżonych stawek naruszyła jego prawa, ma więc podstawę do wystąpienia z powództwem o stwierdzenie nieważności uchwały w trybie przepisów kc, z czego skorzystał (zob. uwagi wyżej) i żądał uchylenia uchwały w trybie art. 58 k.c., zaś podstawą tego żądania były te same zarzuty, co w przypadku powództwa o ustalenie. Powód zatem swój interes prawny już zrealizował w drodze powództwa o

stwierdzenie nieważności. Nie ma więc już interesu prawnego w dochodzeniu dodatkowo w trybie art. 189 k.p.c. ustalenia nieistnienia uchwały, z tychże samych powodów.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w punkcie I sentencji.

W punkcie II sentencji rozstrzygnięto o kosztach zastępstwa procesowego, stosownie do art. 98 kpc w zw. z § 10 pkt 1 pod. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Powód jako przegrywający proces obowiązany jest zwrócić pozwanej koszty celowe do dochodzenia jej praw t.j. koszty zastępstwa procesowego.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność świadczę
Sekretarz
STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY
Anna Błowska

A circular purple stamp of the District Court in Białymstoku. The outer ring contains the text "SĄD OKRĘGOWY" at the top and "W BIAŁYMSTOKU" at the bottom. In the center is the Polish coat of arms (eagle).